

# ר"צים וקמים לתחייה

3.6%. לעומת זאת, בשלומי היא קיבלה 0.1%, בשרדות — 0.3%, בנתיבות — 0.1%, באר פקים 0.3%, בירוחם — 0.5%.

במימצאים אלו אין כל הפתעה לגבי ר"ץ. מפתיע, לעומת זאת, להיווכח שלתחייה, בני גור לליכוד, למאיר כהנא ולש"ס אין כמעט אחיזה בישראל השניה. לפחות ככל שהדבר נוגע לציבור מצביעי, היא דומה מאוד למיפלגות כמו ר"ץ, שינוי, שלי"י וכדומה. יתכן כי אחת הסיבות להחלשותה של התחייה בבחירות האחרונות, ולבריחת המצביעים ממנה לכיוון צומת ומולדת, היא שהתחייה לא ידעה לדבר בשפתם של מצביעי, ותחת להישען על הסברה רציונלית היא דיברה בלשון משיחית ומיסטית. בכל אופן, אין ספק שר"ץ והתחייה שתיהן תנועות עילית אשכנזיות, המחלקות ביניהן נתח עבה ביותר מהשיכבה הישראלית המבוססת והמשכילה.

## נשים/מנהיגות:

**א** לה שתי התנועות היחידות בארץ שבי ראשן עומדות נשים. בראש התחייה ער מד, פורמלית, הפרופ' נאמן, אך למעשה המנהיגה המובילה במאבקים, הכוללת בכנסת, בתיקשורת ובחיי התנועה היא גאולה כהן. בר"ץ זוהי כמוכן (גם פורמלית) שולמית אלוני.

גם בין שתי הנשים הללו עצמן יש דימיון רב.

שתיהן פרשו ממיפלגות גדולות: אלוני מהמערך, כהן מהליכוד, תוך כדי שמררו כי מנהיגים הוותיקים, הכריזמטיים והכליכודיים: ליס: כהן במנחם בגין ב-1979, ואלוני בגולדה מאיר ב-1973.

לשתיהן סיגנון דיכוי לוחם, אמוציונלי, מ-הבטן.

באחרונה הן אף התווכחו מרות בכנסת, כשהנושא הוא: בניהן.

שולמית אלוני טענה שבנה (אודי אלוני) נלחם בשעה שחיי הנגבי, בנה של גאולה, עסק בתיגרות, כשהוביל את התאחדות הדיסטורנטים. (גם אחי הנגבי שירת שרות קרבי. הוא היה בצנחנים, למרות האסטמה שממנה הוא סובל).

שתיהן נשים לוחמות, הנלחמות בעולם הפוליטי הגברי.

שתיהן אמהות מייסדות בתנועותיהן. שתי הן התמרמרו כשהתחילו להתעורר בעיות בתנועותיהן, וכשעידערו על הדומיננטיות המחולטת שלהן שם. לגבי כהן זכורים במיוחד הקרבות המפורסמים עם חבריה בכנסת רפאל (רפול) איתן, ולא אלוני יש באחרונה כעיות רבות בתנועה, בעיקר עם חברי הכנסת הצעיר והמוכשר, דדי צוקר.

שתיהן נראות כיום עייפות מכיקצת, כי השוואה לעבר, דור חדש בא ומאיים על מעמדן, אם כי בשעה זו זה יותר מוחשי בר"ץ.

## סיכסוכים פנימיים:

**ב** שתי המיפלגות, הנראות כעשויות מיקשה אידיאליסטית אחת, יש בקיעים ושטעים רבים, הנובעים מבעיות יסוד דומות. שתי התנועות הן בעצם פדרציה של כמה גורמים:

התחייה היא פדרציה של ניצי המיפלגות השונות, שפרשו ממיפלגותיהם וחברו להקמת תה אחרי הסכמי קמפ-דייוויד: ניצי תנועת העבודה, אנשי גוש-אמונים שפרשו מהמפ"ר, ופורשי חרות.

בר"ץ נמצאים היום: יוצאי שלי"י (בראשות רן כהן), פורשי שינוי (בראשות מרדכי וירשו

מצביעה הם תושבי צפון תל-אביב ורומים בערים האחרות. הכוונה לאוהדים המשכילים והמבוססים היטב מבחינה חברתית-כלכלית. לתחייה הודבק, משום-מה, בתודעת התיקשור רת, דימוי של תנועה בעלת קהל מצביעים דומה לזה של הליכוד, כלומר — בציבור המזרחי, מהשכבות הפחות-מבוססות כלכלית והפחות-משכילות. אין טעות גדולה מזו.

האמת היא שלשתיהן יש בדיוק אותו ציבור-המצביעים. עשירים ומשכילים, אשכנזים יוצאי מיוחד-אירופה וארצות אנגלו-רססיות. לשתיהן, גם לתחייה, כמעט ואין אחיזה בצי

שתיהן נתפסות כציבור תנועות אידיאליסטיות, לוחמות. לא אחת נשמע מאנשים שהוויכוח האמיתי הוא בין התחייה לר"ץ, בעוד שבין שתי המיפלגות הגדולות אין כמעט כל הבדל. גם בתשדירי-התעמולה ערנ הבחירות האחרונות לכנסת בימו שתיהן את מה שכינו "העיוות האמיתי" בין יושבת-ראש ר"ץ, שולמית אלוני, ויושב-ראש התחייה, הפרופ' יובל נאמן, כמישקל-נגד לעיומות שמיר-פרס.

**כ** שרואים את חברת-הכנסת שולמית אלוני עולה על דוכן הנואמים בכנסת אחרי חברת-הכנסת גאולה כהן, מתרשמים לעיתים שזהו המשך של אותו הנואם. התחייה ור"ץ נלחמות זו בזו מילחמת-חורמה אידיאולוגית, אך למעשה הן סובלות מאותם הק



גילה רון תעלם הנה

## שולה וגאולה — שתי תאומות

## סיאמיות. גם התחייה ור"ץ. לפחות

## מבחינת קהל הבוחרים. כך אומר חוקר

## שמאלי דווקא, שבדק את הנתונים

גידעון סער (סרצ'וסקי)

בור המיזרחי, בשכונות ובעיירות-הפיתוח, בישראל השניה.

זוהי בדיוק המסקנה שאליה הגיע הד"ר בני טמקין, שהוא גם איש-אקדמיה (מרצה וחוקר בחוג למדע-המדינה באוניברסיטת תל-אביב) וגם אדם פוליטי: מוכ"ל ר"ץ.

טמקין שחקר את דפוסי-ההצבעה למיפ לגות שונות, לאורך מיספר מערכות-בחירות, והקשר בינם לבין איווריר-מגורים, גילה מית' אס מרהים בין איווריר-המגורים של מצביעי ר"ץ והתחייה.

לדוגמה: בבחירות 1984, כשהתחייה זכתה ב-4% מקולות המצביעים בממוצע ארצי, היא קיבלה בסביון — 7%, ברמת השרון — 5.3%, בגיבעתיים — 5.4%, ברעננה — 4.8% כולן ערים "אשכנזיות" ומבוססות.

לעומת זאת היא קיבלה בשלומי — 2.5%, בשרדות — 2.6%, בנתיבות — 2.2%, באר פקים — 2.1%, בירוחם — 1.5% בלבד.

בר"ץ התמונה דומה להפליא. בבחירות 1984 היא קיבלה בממוצע ארצי 2.4% מן הקולות הכשרים, אבל בסביון היא קיבלה 6.4%, ברמת השרון — 5.1%, וברעננה —

אך המיטיב להתבונן יוכל לראות שה דימיון בין שתי המיפלגות הללו בתרבות הדיכוי פוליטית, בקהלי-המצביעים, במנהיגיהן (יותר נכון: במנהיגותיהן), בסיכסוכים הפנימיים — רב מהשוני. רב אף יותר מן הדימיון המ דומה בין הליכוד והמערך. מה דומה? הנה התשובה.

## מצביעים:

**ל** ר"ץ, ובצדק, יש דימוי של תנועה עיליתנית (אליטיסטית) ואריסטוקרטית,

שיים, הקונפליקטים והאכזבות ונהנות מאותן קהל המצביעים. בבחינת "מצא את ההב-רלים". חוץ מהאידיאולוגיה, כמוכן.

**ה** תחייה ור"ץ, לכאורה שני עולמות שונים, רבר והיפוכו, מייצגות רעיונות ללא האינטרסים והשררה של שתי המיפלגות הגדולות. הן מנהלות את הוויכוח הציבורי בין ארץ-ישראל השלמה לבין שטחים תמורת שלום.